

Република Србија
Министарство пољопривреде, шумарства и
водопривреде
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ

Искорењивање класичне куге свиња у Републици
Србији

Будимир Плавшић, *Мр.сци.вет. ДВМ, ББА*

Начелник одељења за ЗЗДСЖ

Национални координатор пројекта искорењивања ККС и
беснила

Европска унија

Национални програм за подизање свести
о контроли и искорењивању класичне куге
свиња и беснила

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ТРГОВИНЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ

Класична куга свиња

- Србија:

- Једна од ретких земаља у Европи која примењује вакцинацију
- Куга се (ендемски) појављује неколико деценија
- 1992. године програм мера здравствене заштите животиња (на 3 године),
 - Обавезна вакцинација, финансирање из буџета РС
 - Континуирано појављивање ККС
- У периоду од 1994. до 2001. године у Србији је годишње у просеку регистровано 125,25 жаришта ККС, просечан годишњи број вакцинисаних свиња износио 6.741.040 свиња или 64,66% од укупне пријемчиве популације свиња.
- 2002. године МПШВ укида бесплатну вакцинацију свиња против ККС за власнике
 - Лоше спровођење вакцинације (економски слаб произвођач, велики број маилх газдинстава, нелегални промет...)
 - Погоршање епизоотиолошке ситуације
 - 2005 забележено 384 жаришта, 2006 забележено 401 жариште
 - Огромни трошкови за ерадикацију и надокнаду штете власницима
 - Лоши ефекти на свињарску производњу и углед српске пољопривреде

Класична куга свиња

Србија: Стратегија искорењивања ККС

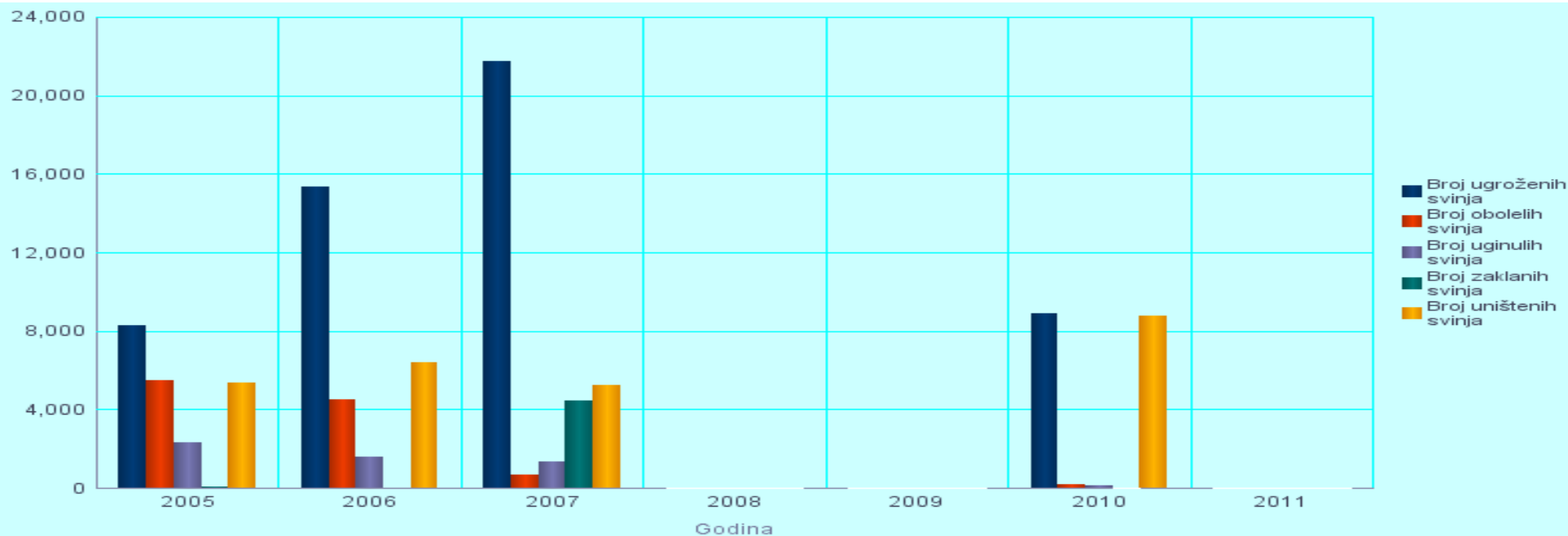
ФАЗА 1: Стриктно спровођење вакцинације свиња против ККС (Кина сој вакцине) мај 2006 (у току).

ФАЗА 2: Потпуни престанак спровођење вакцинације свиња

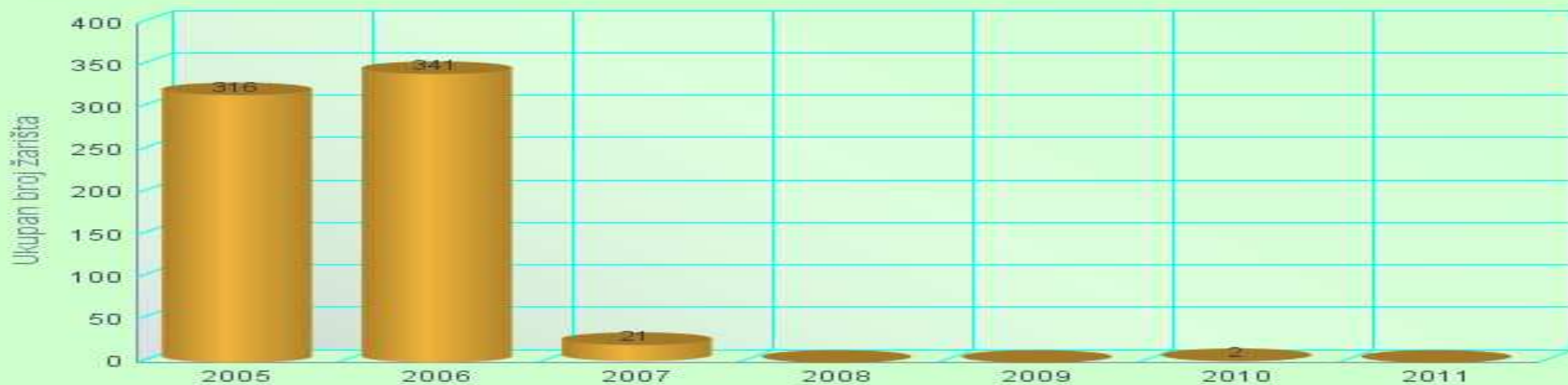
Обе фазе обавезно укључују и друге ветеринарско-санитарне, управне и едукативне мере:

- Обележавање и регистрацију свиња
- Спровођење биосигурносних мера
- Спровођење свих мера за искорењивање заразе када се појави, укључујући и надокнаду штете
- Пооштрену контролу промета свиња посебно у регионима са већим ризиком
- Пооштрену контролу свих сточних пијаца
- Побољшање контроле издавања Уверења о здравственом стању
- Контрола имунитета вакцинисаних свиња
- Мониторинг/надзор дивљих свиња
- Формирање оспособљених тимова за хитно и ефикасно санирање зараженог подручја
- Едукација свих учесника (власници, произвошачи, трговци, инспекција, полиција, локална самоуправа)

Broj žarišta KKS po godinama

Европска унија

Национални програм за подизање свести
о контоли и искорењивању класичне куге
свиња и беснила

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ТРГОВИНЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ

Досадашња стратегија искорењивања ККС (фаза 1) – сузбијање ККС уз примену вакцинације

- Програм мера здравствене заштите животиња **2006/2007/2008/2009/2010/2011:**
 - Обележавање и регистрација свих свиња
 - Бесплатна вакцинација свих свиња (трошкови се плаћају из буџета РС, осим 2009 – партиципација власника) К-сој вакцине
 - Регистрацију свих газдинстава на којима се држе и узгајају свиње, укључујући и сточне пијаце,
 - Контролу промета,
 - Контролу спровођења вакцинације и обележавања.
- Ефекти примене интегрисаног приступа искорењивања болести уз примену вакцинације: **СИГНИФИКАНТНО СМАЊЕЊЕ БРОЈА ЖАРИШТА И ПРЕСТАНАК ПОЈАВЉИВАЊА БОЛЕСТИ НАКОН 15 МЕСЕЦИ:**
 - Почетак 2006: 15 жаришта недељно (укупно 401)
 - Крај 2006: 1-2 жаришта недељно
 - 2007: спорадично појављивање (укупно 21)
 - Последњи случај: 4.10.2007.
 - Након тога, новембар у општ. Сремска Митровица
 - Неколико пријављених сумњи, негативни резултати лабораторијских и епизоотиолошких испитивања

Класична куга свиња

(приоритет бр. 1 за РС)

- Болест обавезна за пријављивање, код које је и сумња на појављивање обавезна за пријављивање
- Нарочито опасна заразна болест
- Бивша Листа А (ОИЕ)
- Велики епизоотиолошки и економски значај
- Под контролом Републике Србије
- Саставни део Програма мера здравствене заштите животиња
- Вакцинација
- Обележавање и регистрација
- Надокнада штете власницима у износу од 100% тржишне вредности
- Велика контагиозност
- Огромне директне и индиректне штете привреди
- Велики значај у међународном промету живих свиња и производа од свиња

Класична куга свиња

- **Економски аспект**

- **Примена вакцинације:**

- Волест се не појављује или спорадично уколико је програм вакцинације ефикасан
 - Веома скупа мера
 - Погодна и у лошијим хигијенским условима
 - Погубна за сточарство због вет-санитарних баријера

- **Појава ККС у земљама које су престале са применом вакцине доводи до огромних економских трошкова због мера које се примењују.**

- Пример Холандије, 1998, уништено око **12 милиона** свиња, од чега свега **0,7** милиона које су потицале са 429 инфицираних фарми. Око **1,1** милион свиња са 1.286 фарми је превентивно заклано док је преосталих **10** милиона уништено из разлога добробити и као подршка мерама за спречавање појављивања и ширења куге. Процењене штете од заразе у овој земљи, биле су **2,3 милијарде УСД**.
 - Пример жаришта ККС на подручју С. Митровице (2010.г.)

Класична куга свиња

- **Земље које престају са применом вакцинације, у случају појаве жаришта суочавају се са следећим тешкоћама:**
 - Економски трошкови
 - Директни трошкови услед спровођења прописаних мера
 - Трошкови услед надокнаде штете власницима
 - Индиректни трошкови због изгубљене добити
 - Индиректни трошкови због забране увоза
 - Индиректни трошкови због негативног публицитета свињарске производње дотичне земље у региону и свету
 - Сумње домаће јавности, посебно фармера, у рационалност одлуке и неопходност да се униште милиони здравих свиња
 - Етички аспекти
 - Тешкоће са убијањем и нешкодљивим уништавањем свиња
 - Време да се обезбеди статус према ККС се мери годинама

Kontrola KKS u RS, Pravni osnov, Beograd, 6-7-10-2011. Plavsic

Европска унија

Национални програм за подизање свести
о контроли и искорењивању класичне куге
свиња и беснила

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ТРГОВИНЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ

Mapa aplikacija

UPRAVA

Registri zaposlenih u Upravi, veterinarskih inspekcija, veterinarskih stanica, laboratorija...

ZARAZE

Praćenje pojave, kretanja i mera kontrole zaraza kod životinja na teritoriji Republike Srbije

INSPEKCIJA

Praćenje rada veterinarskih inspektora

MONITORING

Praćenje izvršenja mera iz programa praćenja i nadzora zaraznih bolesti životinja i zoonoza

LEGISLATIVA

Važeća pravna regulativa iz oblasti veterine

OBELEŽAVANJE I VAKCINACIJA SVINJA

Aplikacija za podršku kampanji obeležavanja i vakcinacije svinja protiv bolesti klasična kuga svinja

REGISTAR PASA

Aplikacija za podršku kampanji obeležavanja i vakcinacije pasa

VAKCINACIJA ŽIVINE

Aplikacija za podršku kampanji vakcinacije živine

Obaveštenja i najave

6.3.2007	Dijagnostičko ispitivanje ovaca ...
26.12.2006	Promene u aplikaciji
1.12.2006	Evidentiranje revakcinacija
1.12.2006	Fakturisanje
1.12.2006	Servisiranje aplikacije
30.11.2006	Obaveštenje Uprave za veterinu
24.11.2006	Obaveštenje Uprave za veterinu

- Pretraga podataka
- Lista potvrda
- Ušne markice

Potvrda o obeležavanju i vakcinaciji svinja protiv bolesti klasična kuga svinja (KKS)

Serijski broj **A0490998**

1. Podaci o gazdinstvu (imanju)

Veterinarski identifikacioni broj gazdinstva (tip imanja) **703559002729**

Vlasnik - držaoc RADOMIR MIHAILOVIC (0212929714021)

Adresa imanja BLAGOJA MIHAILOVICA 21, VRANIC, BARAJEVO

Vlasnik - držaoc svinja (JMBG) RADOMIR MIHAILOVIC (0212929714021)

Adresa vlasnika svinja BLAGOJA MIHAILOVICA 21, VRANIC, BARAJEVO

Udaljenost do najbližeg imanja na kome se vaspisuje svinja

Da li se bolest KKS pojavila na imanju u toku poslednjih 12 meseci?

← Podaci o gazdinstvu

← Gustina naseljenosti

2. Obeležavanje svinja

Proizvođač C Serija 8000421 od 000093 do 000097

← Obeležavanje

3. Vakcine

Vakcina

← Vakcina

4. Podaci o kategorijama životinja

Starost-kategorija svinja	Ukupan broj životinja	Ukupan broj vakcinisanih	Ukupan broj obeleženih
1. Prasad mlađa od 45 dana	0	0	0
2. Prasad starija od 45 dana	0	0	0
3. Tovljenici	3	3	3
4. Krmače ili nazimice	2	2	2
5. Nerastovi	0	0	0
Ukupno	5	5	5
Ukupno naplaćeno ili fakturisano		0 din.	250 din.

← Vakcinacija (po kategorijama=

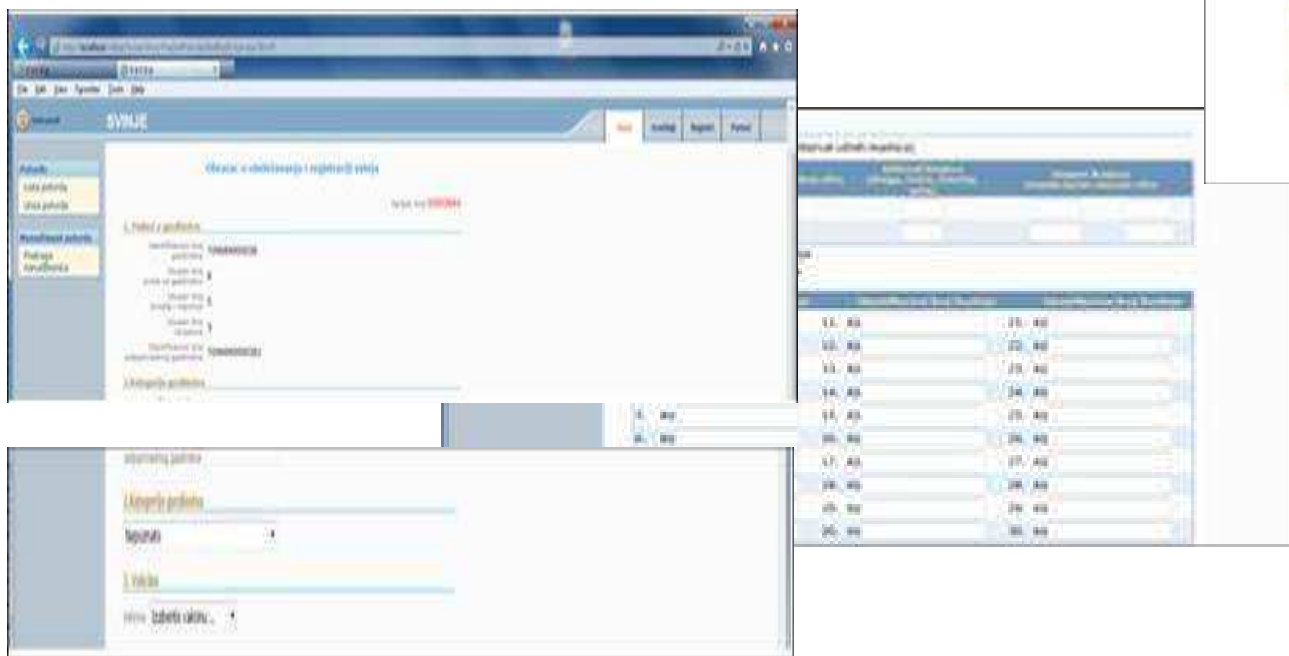
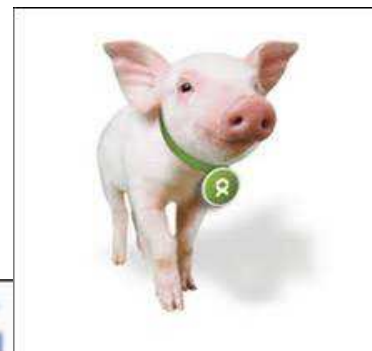
Datum 16.7.2006

Veterinar 0086 - Sreten Perković

Нови систем обележавања и регистрације свиња-унос података

Унос података се врши у ВетУп, у делу Нова апликација за свиње

Европска унија

Национални програм за подизање свести о контроли и искорењивању класичне куге свиња и беснила

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ТРГОВИНЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ

Искорењивање класичне куге свиња и беснила у Републици Србији

- Пројекат финансиран од стране ЕУ (први пројекат из ИПА фондова: ИПА 2008, ИПА 2009, ИПА 2011...)
- Регионални приступ (болести не познају границе), добра координација и комуникација, интензивно управљање пројектом:
 - Хрватска,
 - БиХ,
 - Црна Гора,
 - Албанија,
 - Македонија (*Бугарска и Румунија већ спроводе сличне програме*)
- Дугорочни пројекат
- Иницијатива од стране Србије (2006)

Мере у случају **сумње** на појаву класичне куге свиња на газдинству

- Ветеринарски инспектор врши епизоотиолошки увиђај и наређује следеће мере:
 - попис свих свиња на газдинству према категоријама и броју болесних, угинулих или сумњивих на заразу
 - ограничење кретања свиња на газдинству
 - забрану промета свиња са и на газдинство
 - забрану изношења лешева угинулих свиња
 - забрану стављања у промет меса и других производа од свиња, сточне хране, отпадака и опреме
 - забрану кретања људи и возила са и на газдинство
 - постављање дезинфекционих баријера на улазу и излазу објекта где се држе свиње и на улазу и излазу са газдинства
- У случају неповољне епизоотиолошке ситуације или на подручју са великом густином свиња, ветеринарски инспектор може да нареди мере које се спроводе у случају потврде класичне куге свиња.

Европска унија

Национални програм за подизање свести
о контроли и искорењивању класичне куге
свиња и беснила

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ТРГОВИНЕ, ПЛУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ

Мере које се спроводе у случају **потврде** класичне куге свиња на газдинству

- Ветеринарски инспектор на газдинству где је службено потврђена класична куга свиња, поред епизоотиолошког увиђаја наређује спровођење следећих мера:
 - убијање (еутаназију) свих свиња на зараженом газдинству
 - узимање довољног броја узорака од уништених свиња
 - нешкодљиво уклањање лешева угинулих и уништених свиња
 - проналажење и нешкодљиво уклањање производа, сировина и отпадака пореклом од свиња
 - проналажење и нешкодљиво уклањање семена, јајних ћелија и ембриона свиња
 - обраду свих материја и отпадака који су могли бити контаминирани
 - уништавање свих материјала који се користе за једнократну употребу, а који су могли бити контаминирани
 - чишћење и дезинфекцију објекта у којима су свиње држане, возила којима је вршен превоз

Мере које се спроводе на **контактним** газдинствима

- Ако ветеринарски инспектор утврди на основу епизоотиолошког увиђаја да постоји сумња на појаву класичне куге свиња на контактним газдинствима и ако то епизоотиолошка ситуација захтева, наређује
 - *спровођење мера у случају потврде класичне куге свиња на газдинству*
 - и*
 - *узимање довољног броја узорака од уништених свиња, како би се присуство вируса класичне куге свиња на контактном газдинству потврдило или искључило.*

Мере се спроводе на контактним газдинствима све док се сумња на класичну кугу свиња не искључи.

ЗАРАЖЕНО И УГРОЖЕНО ПОДРУЧЈЕ

- Након службеног потврђивања класичне куге свиња на газдинству одређују се границе зараженог и угроженог подручја.
 - **заражено подручје** одређују се у кругу полупречника од најмање 3 km око места избијања болести
 - **угрожено подручје** у кругу полупречника најмање 10 km око места избијања болести
- Код одређивања граница зараженог и угроженог подручја узимају се у обзир:
 - 1) резултати епизоотиолошког увиђаја;
 - 2) географске карактеристике, нарочито природне или вештачке границе;
 - 3) положај и међусобна удаљеност газдинстава;
 - 4) подаци о промету и трговини свињама и подаци о постојећим кланицама;
 - 5) средства и особље којима се располаже за контролу промета свиња унутар подручја, нарочито уколико угинуле или уништене свиње морају бити уклоњене са газдинства са ког потичу.

хвала

Европска унија

Национални програм за подизање свести
о контроли и искорењивању класичне куге
свиња и беснила

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ТРГОВИНЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ